

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvezčer, izimski nedelje in praznike, ter velja po pošti prejeman za avstrijsko-ugarske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četr leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se pošiljanje 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četr leta. — Za tujdežele toliko več, kolikor poštnina znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne peti vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr. če se dvakrat, in po 4 kr. če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljenje je v Ljubljani v Frans Kolmanu hiši „Gledališka stolba“. Upravnost naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Meščanje — volilci!

Naši kandidatje za volitve v mestni zbor so:

V I. razredu:

Gospod **Fran Kolman**, hišni posestnik in trgovec.

Gospod **Ivan Murnik**, tajnik trgovinske in obrtniške zbornice. itd.

Gospod **Mihail Pakič**, hišni posestnik, trgovec itd.

Gospod **Fran Ravnhar**, deželnji blagajnik in hišni posestnik.

Narodni centralni volilni odbor.

V Ljubljani 18. aprila.

Knezu Bismarcku je narod mislecev za združenje vseh nemških pokrajin v jedno celoto gotovo hvalo dolžan. A ta hvaležnost postaje čem dalje težavnejša, kajti mej razne izredne lastnosti silnega in silovitega železnega kancelarja spada tudi ta, da je v občev velik neprijatelj parlamentarizma in da, ko bi šlo po njegovej volji, bi bili takoj odpravljeni vsi parlamenti na kontinentu, ker po njegovem mnenju državni zbori neso druga, nego „Viel Köpf“, viel Sion“ in ker se brez zastopnikov naroda veliko laglje in prosteje vlada. Duh časa in vzgled sosednjih držav, s katerimi hoče tekmovati v vsacem oziru, prisilil ga je sicer, da je uvel v Nemčiji splošno volilno pravico, a pri svojej velikej lokosti znal si je pomagati, ter je z levico zopet vzel, kar je desnica dala. Uvel je splošno volilno pravico, a prouzročil tudi zakon, da nemški državni poslanci ne dobivajo nikakih dijet. S to naredbo hotel je izviti nižjim krogom vsako možnost prevzeti mandat v državni zbor in tako udušiti vsaki svobodni dihljaj. Za mandat poslance bi se mogli oglašati jedino le bogataši, ki so baš zaradi svojega bogastva eminentno konservativnega značaja, in po takih zastopnikih speljal bi se počasi ves parlamentarizem ad absurdum. A ta Bismarckova ideja ni imela povsem zaželenega uspeha. V mnogih volilnih okrajih bili so vender izvoljeni nebogataši in celo popolnem

siromašni a napredno misleči kandidatje. Da je tem bilo moči prevzeti mandat in bivati nekoliko mesecov v Berolinu, kjer je življenje izredno drag, zlagali so volilci redne doneske, katere so pošiljali in še pošiljajo svojem poslancu, nadomestivši tako dijet.

Deloma zaradi tega in ker je sploh v parlamentu nekoliko elementov, ki ne verujejo v Bismarcka nezmotljivost, temveč so pri vsakej priliki uporni, je neprestana borba mež železnim kancelarom in parlamentom, in prvi prizadeva si pri vsakej priliki omejiti delokrog državnega zbora. V ta namen sestavl se je na pr. tako imenovani „Volkswirtschaftsrath“, ki popolnem samostalno razpravlja in rešuje vsa vprašanja v narodno-gospodarskih zadevah, v isto svrhu imel bi služiti tudi „Staatsrath“, ki bi imel v svojem področju zlasti zakonodajstvo. A kljubu vsemu temu se opozicija vender neče udati in tudi poskušne s pogostokratnim razpuščenjem zboru in razpisanim novih volitev neso izpale po želji kancelarja, kateremu se ni posrečilo dobiti v zbornico v vsem poslušno in za vsak migljaj pokorno večino.

Da bi tedaj mir imel pred poslanci in bi mu ne trebalo jih tako hitro zopet poklicati v zborovanje, predložil jim je državni proračun kar za dve leti na jedenkrat. S tem znebil bi se nekoliko nadležne kontrole od strani poslancev in dve leti bi ne

bilo treba sklicati državnega zborna, katerega glavna in najvažnejša naloga je in ostane jedino le — dovoljenje budgeta.

A nemški poslanci neso se udali v to, ampak so jako odločeno odbili zahtevanje, da se vzame v pretres državnih proračunov za l. 1883/84 in 1884/85 takoj sedaj, rekoč, da bi bilo to protizakonito, protustavno. Vsled tako izrečnega nezaupanja bil bi povsod drugod odstopil dotični minister; železni kancelar pa je za kaj tacega neobčutljiv, zaupanje ali nezaupanje poslancev mu ne dela preglavice, moč v rokah ima on, vrhu tega pa je dovolj energičen in premeten, da konečno obvelja vender njegova volja; in če je danes podlegel na primer v vprašanji o carini na les ali o tabačnem monopolu, bode gotovo pri priliki pri drugih vratih potisnil te predloge v zbornico in znal za kulisami uplivati, da bodo vzprijeti.

Tako tudi sedaj v zadevi dvaletnega državnega proračuna. Dasi je bil ta predlog že odvrnen, mora b krati še jedenkrat pred poslance in, da se slednjih upornost in trmoglavost zajezi, vrže železni kancelar avtoritetu 87 letnega cesarja Viljema na parlamentarno tehtnico in siromašnost in bede nižjih krovov sta mu krinka, pod katero bi rad zakrival svoj namen.

Cesarstvo poročilo, prečitano preteklo soboto v nemškem državnem zboru, udarilo je kakor strela

LISTEK.

Stotnikova hči.

(Roman A. S. Puškina, poslovenil —r.)

III. Poglavlje.

Trdnjava.

(Dalje.)

V sobo prišel je podčastnik, mlad in korenjaški kozak.

— Maksimič, rekla je gospodinja, pelji tega gospoda na stanovanje in glej, da bo čisto.

— Že slišim, Vasiljisa Jegorovna, odgovoril je podčastnik. — Ali ga hočem peljati k Ivanu Poletačevu?

— Kaj še, Maksimič, rekla je stotnica. Pri Poletačevu je že tako tesno; on je moj kum in ne more pozabiti, da smo njegovi načelniki. Odpelji gospoda častnika . . . kako vam je ime, gospod?

— Peter Andrejevič.

— Pelji Petra Andrejeviča k Semenu Katuzovu; on je pravi malopridnež, svojega konja spustil mi je na vrt. No kaj, Maksimič, ali je vse v redu?

— Slava Bogu, vse, odgovoril je tih kozak: samo desetnik Prohorov pretepal se je z Ustino Pegulinovo.

— Ivan Ignatjevič! rekla je stotnica samokemu možu, preišči, kdo ima prav, kdo ne, in oba kaznui. No, Maksimič, zdaj pa pojdi z Bogom! — Peter Andrejevič, Maksimič odpelje vas na stanovanje.

Poslovil sem se. Podčastnik peljal me je v hišico, stoečo na visokem rekinem bregu na kraji tvrdnjave. V jednej polovici hišice bivala je rodbina Semena Katuzova, drugo so pa odkazali meni. Imela je jedno samo za silo čisto sobo, razdeljeno z lesenom pregrajo. Saveljč začel je urejevati moje stvari, jaz sem pa gledal skozi okno. Pred mano razprostiral se je tužna stepa. Nasproti stale so majhne hišice, po ulicah tekale so kokoši, starka s koritom v roci klicala je svinje, ki so jej odgovarjale s krušenjem. V takem kraji mi je bilo sojeno preživeti mlaada leta. Žalost se me je polotila, šel sem od okna in ulegel se spat brez večerje, kljubu vsem prigovarjanjem Saveljča, kateri je vedno ponavljal ves potrt: „Moj Bog, jesti neče! Kaj poreče mati, ako zboli otrok?“

Komaj sem ustal drugo jutro, prišel je k meni mlad častnik, srednje velikosti, rujavega, jako grdega, a neizrekljivo živega obraza. „Oprostite,“ rekel mi je po francoski, „da sem kar tako prišel seznaniti se z vami. Včeraj sem slišal o vašem prihodu in polotilo se me je tako hrepenenje, videti kak nov obraz, da nisem mogel več prestajati. Vi boste to še le prav umeli, ko boste nekaj časa tukaj.“ Precej sem vedel, da je to oni gordin častnik, ki je poslan semkaj za dvoboje. Brž sva se seznanila. Švabrin ni bil neumen človek. Njegovo razgovarjanje bilo je zbadljivo in zanimljivo. Z veliko smešnostjo opisoval je poveljnikovo družino, kraj in njegovo prebivalstvo, kamor ga je zanesla osoda.

Ko sem se mu smejal na vse grlo, prišel je k meni invalid, kateri je šival včeraj suknjo v poveljnikovej prednej sobi, ter me v imenu Vasiljise Jegorovne povabil k njim na kosilo. Švabrin ponudil se je iti z menoj.

Približavši se k poveljnikove hiši, zagledala sva na paradnem trgu dvajset postarnih invalidov z dolgimi cofi, v trioglatih klobucih; stali so v vrsti. Pred njimi stal je poveljnik, veseli in korenjaški starec v kalpaku in kitajskej halji. Zagledavši naju,

mej osupnene poslance. V tem poročilu izreka cesar Viljem željo, da bi mu bilo še dano doživeti zboljšanje delavskega stanu, zaradi tega si je v skrbi, da je principijalno važni zakon o zavarovanju v slučaji nezgode (Unfallsversicherungsgesetz) še zaostal. Ako bi ta predlog ostal nerešen, potem bi tudi odpala načela, da bi se v bodočem zasedanju nadaljni predlogi o oskrbovanji invalidov itd. vzeli v obravnavo in rešili, ker bi državni zbor moral se pečati še s proračunom za l. 1884/85. Zaradi tega predлага se ta proračun vnovič, da bude potem zbornica v bodočem zasedanju imela dovolj časa, obravnavati zakone o zboljšanji delavskega stanu.

Kakor ima vsaka stvar dva konca, tako tudi ta. Izvestno je, da bi bilo naravnje in tudi bolj nujno takoj zdaj vzeti v pretres zakon o zavarovanju za slučaj nezgode, ker bi proračun za leto 1884/85 še lahko počakal, da je tedaj v tem poročilu logična hiba. Ako pride sedaj na vrsto „Unfallsversicherungsge-setz“ potem je v prihodnjem zasedanju gotovo časa za proračun, tedaj nujnost za obravnanje slednjega ni pristna. Da je temu tako, opomnil je tudi h krati, ko se je cesarsko poročilo prečitalo, poslanec Richter, rekoč, da bi bili zakoni tikajoči se delavcev že davnno rešeni, da ni vrla prišla vmes s svojim predlogom zakona o tabačnem monopolu. Omenjeni poslanec rekel je pa tudi, da poslanci ne morejo dovoliti v to, da bi državni kancelar poldružno leto gospodaril brez državnega zbora, treba tedaj biti pozornim.

Nekaj jednasega slutijo tudi inostrani listi, ki trdijo, da je senzačno cesarsko poročilo slično bojnemu povelju na ladijah pred morsko bitko, ko se veli: „Deck klar machen!“ in da se železni kancelar pripravlja na veliko vnačno akcijo, pri katerej hoče imeti proste roke in ne bitti nikakor zavisen od državnega zbora. To pa se zgodi, ako mu je državni budget dovoljen že dve leti naprej.

Vse to so sicer le prosta domnevanja, a zadnje vesti o najnovejšej zvezki velevlasti dajo tudi tacim domnevanjem precej resnobno podlago.

Ti dogodki v nemškem državnem zboru kažejo, da Nemci, ki pri vsacem svojih sosedov vidijo kaj napačnega, popravili potrebaega, ki se utikajo zdaj v razmere na Ogerskem, usilujejo svoje svete zdaj francoskej republike, zdaj Rusiji, sami doma nemajo pravega ustavnega življenja, temveč, da morajo plesati, kakor železni kancelar gode, da je baš njim, ki tako radi poudarjajo važnost in korist parlamenta drugim narodom nasproti, merodajna absolutna volja jednega posamičnega državnika, ter da imajo tej absolutnej volji prisovati svoje največje uspehe in ogromne pridobitve.

Ravno pri Nemcih kaže se nam, da ko bi bili to in ono pretresovali v dolgih parlamentarnih debatih, bi še ne bili na tem stalšči, na katerem se dan danes.

šel je k nama in spregovoril z mano nekaj laskavih besed, potem pa komandiral dalje. Midva sva obstala in gledala učenje, on je pa poprosil naju iti k Vasiljsi Jegorovni in obetal, priti za nama. „A takaj,“ pristavil je, „ni videti ničesar za vaju.“

Vasiljsa Jegorovna sprejela je naju z velikim veseljem. Invalid in hišna Palaška pogrinjala stazio. „Kaj se je zepet danes tako zatelebal v to poučevanje moj Ivan Kuzmič!“ rekla je stotnica. „Palaška, poklici gospoda k obedu. Da kje pa je Maša?“ Tu pritekla je v sobo okrogločna rudeča deklica, s svetlorumenimi, gladko na ušesa razčesanimi lasmi. Na prvi pogled mi ni dopala. Gledala sem na njo s predrazsodki: kajti Šabarin mi jo je bil opisal za pravo prismodo. Marija Ivanovna sela je v kot in jela šivati. Prinesli so zelnato juho na mizo. Vasiljsa Jegorovna poslala je zopet Palaško po svojega moža, ker ga še vedno ni bilo. „Povej gospodu, gosti že čakajo, juha bo mrzla: slava Bogu učenje ne uide; vsaj bi se že jedenkrat dovolj nakičal.“ Stotnik je kmalu prišel, spremjal ga je jednook starec. „Kaj je to ljubi moj?“ rekla mu je žena. „Jed je že davno na mizi, tebe pa ni priklicati.“ — „Čuj, Vasilija Jegorovna,“ odgovoril je Ivan Kuzmič: „bil sem v službi, vežbal sem vo-

Politični razgled.

Netranje dežele.

V Ljubljani 18 aprila.

Volitve v deželini zbor bile so v Tirolah že 9. t. m. razpisane. Letos končajo ob jednem svojo legislaturno dobo deželni zbori kranjski, goriški, istrski, dalmatinski in gališki; posebno v južnih deželah je želja občna, da se naj bi zbori prej ko mogoče sešli. Vsaki čas je tedaj pričakovati razpis volitev.

V pondeljek in včeraj nadaljevala se je v državnej zbornici generalna debata o šolski noveli. Govorili so poslanci: Ozarkiewicz, Tomaszczuk, Schönerer, Promber, Oberndorfer, Carneri in minister Conrad. Prvi, rusinski pop, govoril je s svojega stališča ter zagovarjal izjemne določbe za Galicijo. Drugemu je večkrat imenovan §. 48 (o veroizpovedanji šolskega vodje) kršenje državnih osnovnih postav. Schönerer je dejal, da bode glasoval za novo, ker daje kmetom veliko olajšav nasproti prejšnje postavi. Sicer pa je govoril nepomenljivo; levičarje je imenoval „požidovljene“, za kar ga je predsednik včeraj pozval k redu. Mnogo uspeha pridobil si je Oberndorfer s citati iz zapisnikov niževnorskoga deželnega zpora, iz katerih se razvidi, da so Grantsch, Dumba in Suess ob svojem času zahtevali ravnotiste olajšave, kakor jih zdaj šolska novela. — Za novo bode tudi še govoril grof Dzieduszycki; kot generalna govornika pa se bosta izbrala profesorja Kvičala in Ed. Suess. Danes se bode generalna debata končala.

Senzacija, katero je v ogrskoj zbornici poslancev vzbudila interpelacija poslanca Füzesserja, spremenila se je v velik škandal, ko je v prihodnji seji ustal poslanec Geza Polonyi ter izjavil, da je interpelant njega imel v mislih ter da je Polonyi že prej vedel, da nameravata Verhovay in Füzesserji sprožiti interpelacijo, katera je namerjena proti njemu in njegovi časti. Potem pove, kaj je vse na tej stvari. Kot odvetnik imel bi Polonyi stranko zastopati proti tatinsko družbi, ter si je v tej zadevi izprosil iz Gradca potrebnih informacij. To je vse. Njegovo ime pa sta omenjena poslanca navlašč spravila v dotiko s tatinsko družbo. Govornik pravi, da sicer ne ve, obstoje li v Pešti mejnarodna družba tatov, toliko pa mu je znano, da eksistira onda lokalna bandičastikradniki. Poslanec Füzesserji pa imenuje nesramnega obrekovnika. S tem pa stvar ni končana; obdržala se je na to tajna seja, v kateri se je ukrenilo, kaj se ima na daleje v tej zadevi zgoditi.

Konfesionalni umor v Tisza-Eszlaru bode dobil nepričakovani skončatek. Više državno pravništvo ogrsko izdelalo je obtožni spis in ga dostavilo sodišču v Nyiregyahaza, s katerim se židovi Tisza-Eszlarski obdolžujejo umora Estere Solymossy; in sicer jeden del neposrednega umora v sinagogi, drugi sokrivde pri umoru in tretji zaradi pospeševanja in tajnega prevažanja mertveca. Obtožba se naslanja na izjavo priče Morica Scharfa, na izrek deželnega sanitarnega soveta na izjave poklicnih prič, ki v mrtvecu v Tisza-Dadu neso mogli spoznati izginulo Ester Salymossy, in pa na izpovedbo flesarjev Jankel Smilovič in Angelm Vogel. Viši državni pravnik zahteva, da se imajo židovski

jake. „Kaj še,“ izrazila se je stotnica. „Sama hvala, da učiš vojake: oni neso za službo, in tudi o službi ne umeš ničesar. Sedel bi rajši doma in molil k Bogu, to bi bilo bolje. Dragi gostje, prosim usedite se k mizi!“

Useli smo se h kosi. Vasilija Jegorovna ni utihnila ni jedno minuto, in obsipala me je z vprašanji: kdo so moji stariši, ali še žive, kje so, ali so bogati? Ko je slišala, da ima moj oče tri stokmetov, zaklicala je: „Ali je mogoče, da so tako bogati ljudje na svetu! A mi imamo jedno samo dušo, deklo Palaško; da, hvala Bogu, z malim živimo. Sama revščina: Maša je za možitev, a kje je dota? — gosti glavnik, metla in jeden altin denarja (da se Bogu smili!), da hodi v kopelj. Dobro, ako se ne dobi kak dober človek, ostala bo devica, večna nevesta.“ Ozrl sem se na Marijo Ivanovno, ona je vsa zarudela in solze kapale so jej na krožnik. Smilila se mi je in hitel sem obrniti govor na kaj drugega.

— Slišal sem, posežem v besedo, — da se zbirajo Baškirci, da napadejo našo trdnjava.

— Kje si to zvedel, gospod? vprašal me je Ivan Kuzmič.

— Pravili so v Orenburgu.

klavci Salomon Schwarz v Tisza-Eszlaru, Abram Buxbaum v Tarcali, Leopold Braun v Teglusu in prosjak Herman Wollner obtožiti ko neposredni morilci Estre Solymossy v dan 1. aprila l. l. v synagogi Tisza Eszlarski. H konečni obravnav, ki se bode vršila koncem maja ali pa k večjemu začetkom junija, se bode pozvalo blizu 200 prič.

Viranje države.

Iz Varšave se poroča, da se bode poljedelska in gozdarska šola v Puławy, katero so zavoljo upora slušateljev proti kuratorju Apuchtynu zaprli, zopet odprla. Ta čin se izvrši po naredbi višjih krogov v soglasju z nazori generalnega guvernerja grofa Albedynskega, kateri se je ustavljal zapretju šole.

Potovanje kneza bolgarskega in namerni obiski smatrajo se v Sredci za čine uljudnosti, katerim se ni bilo možno dalje izogibati, ko je bil knez Aleksander že vse druge suverene na balkanskem polotoku prej obiskal. Pohod v Carigradu izvira iz pravca poti; ko bi se knez ondu ne oglasil, smatrali bi to lahko za demonstracijo. — V sredini Bolgarije traja še vedno dosedanje razmerje. General Sobolev odpustil je mnogo uradnikov iz službe. Kot naslednik odstopivšega župana v Sredci, Hadjenova, imenuje se radikalec Suknarov, nekdanji predsednik sobranja.

Italijansko sodišče v Vidmu povabilo je župana iz Chiopris-Viscone, g. Serravalle, oskrbnika Antona de Marco in mnogo drugih osob iz Chioprisa, Viscone, Verze in Ronk k sodniški obravnavi proti napastniku z bombo, Ragosi. Iz Chioprisa in Viscone bo pač malokdo ozval se temu pozivu, ker imajo ravno te price največ uzroka, batí se zavratnih in malodušnih prijateljev Oberdankovih. Obravnavo se začne 20. t. m., ne ve se še, bode li tajna ali javna. Italijanska policija se bode v Vidmu začasa obravnavate pomnožila in se je posestnikom hotelov ostro zaukazalo, da imajo kar sproti eddajati oglasilne liste došlih tujcev. Nekam čudno se sliši opazka, ki je pridevana povabilom avstrijskih prič, da se bode vsak, ki ne pride k obravnavi, kaznoval z globo 100 hr. Dotičniki bodo vzeti temu gotovo z mirno vestjo in brez vsatega strahu doma ostali.

Francoska lista „Journal des Débats“ in „Temps“ omenjata odgovor ministra Tisze na interpelacijo Hellyja o trojni zavezzi. „Débats“ konstatuje najprvo, da izjave teh treh vlad, Avstrije, Nemčije in Italije, niso identične, vendar pa le v obliki ne; kar se tiče vsebine, pravi list, si Francija o teh dogovorih ne sme delati nobene iluzije. Ogrski premier da je skušal v svojem odgovoru počlabiti utis, ki so ga napravile besede Mancini-jeve in pa članek „Nord“. Allg. Ztg., ko je dejal, da niso vlade nič dogovorile, kar bi utegnilo vznemiriti Francijo. Se je pa se zdi listu nastojanje Tiszino, Francijo pomiriti in ohraniti si njeni prijateljstvo, popolnem umestno in opravičeno; kajti ne sme se pozabiti, da Ogori, ki so dolgo časa iskali približanja z Berolinom proti panslavizmu, sedaj dobro izpoznavajo nevarnost, katera bi jim pretila, ako bi se monarhija Habsburžanov popolnem udala vodstvu Nemčev. Glavna stvar je, da je Tisza priznal bitnost onega dogovora; to da mora zadostiti Franciji, da se ubrani iluzijam nevarnega optimizma. — „Temps“ jednako sudi, trdeč, da občno mnenje na Ogrskem ni nikdar odobravalo s posebnim navdušenjem zvezo z Nemčijo, nego jo vedno smatralo za zavarovalnino.

— Prazno blebetanje! rekel je poveljnik. Mi že davno nesmo slišali ničesar. Baškirci so preplateni, in tudi Kirgize smo že naučili. Ne bojte se, nas ne bodo napali; ako pa pridejo, poženemo jih, da bodo pomnili celih deset let.

— Ali se nič ne bojite, obrnil sem se k stotnici, bivati tu v trdnjavi, katerej preté take nevarnosti?

— Človek se privadi, odgovorila mi je: — tega je že dvajset let, od kar so nas iz polka prestavili semkaj. Moj Bog, kako sem se jaz bala teh prokletih paganov. Kar omedlela sem, ko sem zaledala risje kape, in zaslišala puškino pokanje, verjamite mi gospod. A sedaj sem se tako privadila, da se niti ne zmenim, ko priponedujejo, da se klatijo zlodeji okoli trdnjave.

— Vasilija Jegorovna je tako hrabra, povzel je Šabarin, Ivan Kuzmič to lahko pove.

— Da, res je, rekel je Ivan Kuzmič — ta ženska ni nikakor strahopetna.

— A Marija Ivanovna? vprašal sem: ali je ona tudi tako pogumna kakor vi?

— Maša pogumna? odgovorila je mati — ne

— Maša je bojazljivka. Še puškinega strelu ne more slišati: takoj zatrepeče. Ko je pred dvema leti iz-

proti slavizmu. Nemšto v Avstriji je moralo trdo plačati svoje pritrjenje k vnanji politiki Nemčije. Bode li zamogla, vpraša "Temps", začasna ugodnost, ki jo daje spojene 85 milijonov ljudij, odškodovati odpravo nemškega jezika in duševnega upliva Nemčije na cislitanju in dežele ogrske krone? "Temps" in "Journal des Débats" pravita konečno, da po besedah Tisze manjka dogovorom elementarna podloga vseh političnih alijanc, jamstvo za nedotakljivost zemlje.

Dopisi.

Iz Celja 17. aprila [Izv. dop.] Telegrafično se vam je že poročalo o izidu volitev v celjski okrajski zastop iz skupine kmetskih občin. Prišlo je izmej 49 volilnih mož 47 na volišče. Kandidati naše stranke so dobili 40 glasov, iz Rakuševe tiskarne izišli tiskani zapisniki kandidatov našli so samo štiri prejemnike. Kmetsko ljudstvo celjskega sodniškega okraja je odločno pokazalo, kje išče svojih priateljev. Odgovorilo je razumljivo posiljeaim meštarjem, ki se po stari navadi imenujejo "prijatl". Pomenljivo je tudi to, da obe volilnih mož občine celjske oklice, katera so celjski "Nemci" svojim zanesljivim privržencem prištevali, ker se je jeden (župan) lani dal od njih zapeljati, da je v svojej dobrodrušnosti podpisal glasovito Miheličovo peticijo, ni bil pri volitvi. Moža sta sprevidela, da "prijatl" neso zaupanja vredni.

Za skupino mest in trgov je namestništvo vsled pritožbe celjskega mesta razsodi, da ima Celje voliti tri, — okrajno glavarstvo pripoznalo je Celju samo dva zastopnika, trgu Šentjurškemu pa šest — Šent Jurij pet zastopnikov, Žavec in Vojnik pa po jednega. Razdelitev je zato tako, ker skoro vse celjske hiše volijo v velikem posestvu in po odštetji davka teh hiš ostaje celjskega davka malo. V občini Šentjurški pa ni mnogo volilcev v velikem posestvu, zato pa voli ta občina po meri svojega davka več zastopnikov v skupini mest in trgov. Žavec in Vojnik volita zato samo po jednega zastopnika, ker sta kot občini majhna. Narodne može sta vojila Šent Jurij in Žavec. Razmera mej strankami v okrajnem zastopu bode torej za naprej 17 naših proti 23 nasprotnim. Pri obstoječem volilnem redu moramo biti zadovoljni s tem izidom, kajti glasovi so po volilnem redu razdeljeni tako, da Celje odločuje. Pri volitvah pred tremi leti so pa se vrbo tega izračunili za Celje v skupini mest in trgov 5 zastopnikov. Kako, to preiskavati ni več praktično, pač pa označujejoče.

Iz Ljutomerja 17. aprila. [Izv. dop.] V štev. 84 "Slovenskega Naroda" od 13. aprila 1883 izšel je nek dopis iz Radoslavca pri Mali Nedelji, zaznamovan z Ant. B... č. Ta dopis potrebuje sledenega popravka:

Zoper volitev odbora politične občine Radoslavsko, ki se je vršila 22. januvarja t. l. in katero je

vodil Anton Božič, uložilo je dvanajst posestnikov iz k omenjene politične občini spadajoče davčne občine Kuršinske dné 27. januvarja t. l. pismeno pritožbo, katera se je po tukajšnjem zaslisanji Antona Božiča v dan 4. februarja t. l. s poročilom z dné 11. februarja t. l. št. 1208 predložila visokej c. kr. namestniji v Gradec, da bi to volitev potrdila ter omenjeno pritožbo zavrgla.

Na to je visoka c. kr. namestnija vsled ukaza z dné 29. marca t. l. št. 5312, ki je semkaj dospel dné 9. aprila t. l., zavrgla pritožbo ter potrdila volitev odbora Radoslavskoga.

V zgoraj omenjenem dopisu zadržena izjava se ne strinja s tem opisom, proglašati se mora tedaj kot hudobno popačenje istinitega dogodka; ravno tako je tudi izjava, da je nek uradnik M. v tukajšnji občini, katera nema niti 300 prebivalcev, zaračunal 24 gld. za volitev, tem več lažnjiva, ker se že v dveh volilnih periodah občinske volitve po občinah samih izvršujejo in to brez vseh zaprek, kar je razvidno iz tega, da so se prikazale samo le tri pritožbe zoper občinske volitve v ljutomerskem sodniskem okraju.

C. kr. okrajno glavarstvo v Ljutomeru,
dné 15. aprila 1883.

Trautvetter.

Domače stvari.

Sestanek volilcev je jutri v četrtek 19. t. m. zvečer ob 8. uri v gostilni pri Tavčarji (Hotel Evropa). Svirala bodo mestna godba, pevski del pa je prevzel slavni pevski zbor.

— (Grof Rudolf Pace), okrajni glavar v Banjaluki, imenovan je častnim občanom občine Prijedor.

— (Čitalnica v Ptuj) priredi jutri zvečer ob 8. uri odhajajočemu gospodu dru. Ferjančiču na čast banket.

— (P. n. hišni gospodarji v Ljubljani) opozarjajo se na mestnega magistrata razglas, da svoje hiše za priliko šeststoletnico popravijo in pobavajo in to pravočasno, ker bodo s 1. dnem julija morali biti odpravljeni vsi odri.

— (Dr. Marian Derenčin), načelnik pravosodneg. oddelka kr. hrvatsko-slavonsko-dalmatinske deželne vlade, je umirovljen in bode v kratkem odprli svojo odvetniško pisarno.

— (Za obrtnike in fabrikante.) Obrtni odsek državnega zbora izdeluje sedaj tovarniški red in predlogo o obrtnih pomagačih. Trgovinski minister Pino označil je pretekli teden stališče vlade v tej zadevi. Za zboljšanje sedanjega stanja delavcev mora se na vsak način kaj storiti. Vlada je za to, da se za delo na dan določi 10 ur in da je nedelja prosta. Nedelja mora biti dan počitka. Otroci pod 12 letom ne smejo se rabiti za delo v tovar-

ni imelo ne sence resnice, a Šabrin se radi tega ni vznemirjal.

Postal sem častnik. Služba me ni težila. V od Boga tako dobro zavarovanej trdnjavi ni bilo ne vojaških vaj, ne straž, ne parad. Poveljnik sam je včasih za kratek čas vadil vojake, pa ni prišel takoj daleč, da bi bili vedeli, katera stran je desna, katera leva. Šabrin imel je nekaj francoskih knjig. Jel sem čitati in vzbudilo se je v meni veselje do literature. Vsako jutro čital sem in vadil se v prevajanji, ali sem pa koval pesmice; kosil sem vsak dan pri poveljniku, kjer sem navadno ostajal do večera, tja prihajal je zvečer oče Gerasim s svojo ženo Akulino Pamfilovno, ki je prva raznaševalka novic v celiem kraju. Z Aleksejem Ivanom Šabrinom videla sva se vsak dan, ali njegovo govorjenje zelo se mi je vedno dolgočasnejše. Najmanj bilo mi je po volji, da je vsak dan obiral poveljnikovo družino, osobito delal zbadljive opombe o Mariji Ivanovni. Druge društine ni bilo v trdnjavi, in si je tudi želel nesem.

Kljubu vsem govoricam se Baškirci neso spustali. Mir je vladal okrog naše trdnjave. Ali ta mir motil je kmalu nek mejsebojen prepir.

Povedal sem že, da sem se bavil z literaturo.

nah. Po končanem 12. letu se sme to dovoliti, ker je v obči običajno, da se gredo otroci s 13. leti učit. Tam, kjer je šolski pouk omejen, smejo otroci 12—14 let starci delati k večjemu 6 ur na dan. Za delavce mej 16 in 18 letom in za ženske od 16 do 21 let bodi delo po 10 ur na dan, po splošnem 18 letu pa 12 ur na dan, akoravno je predlagal poročevalec le 10 ur.

— (Čitalnica v Gornjem Grudu) priredi v dan 6. majnika veselico s petjem, tombolo in plesom. S čistim dohodkom kupile se bodo srečke za "Narodni dom". K tej veselici uljudno vabi odbor.

— (Iz Metlike) se nam piše v 17. dan t. m.: God cesarjeviča Rudolfa, nastolnika avstrijskega, praznoval se je v Metliki tako-le: Dne 16. aprila t. j. večer pred, svirala je mestna godba pred mestno hišo cesarsko himno, potem bobnjanje in godba po mestu. — V torek zjutraj ob 1/2. 9. uri bila je v farnej cerkvi sv. maša, katere se je udeležila šolska mladež pod svojo zastavo in velika množica občinstva. Po končani maši zapela je mlinina cesarsko himno in potem šla v razrede, kjer se je z govorom skrbelo zato, da se je pomen denašnje svečanosti razložil, ter tako budil v mladih srčih patriotskičut in ljubezen do presvitle habsburške rodotve in domovine Avstrije.

— (Bralno društvo v Krškem) priredi v nedeljo 22. t. m. v svojih prostorih v g. Gregoričevi gostilni veliko besedo s sledečim sporedom: 1. "Jadransko morje" — možki zbor; — 2. "Mornar" — bas-solo z glasovirjem; — 3. "Popotnik" — možki zbor; — "Nezaoknska mati" — alt solo z glasovirjem; — 5. "Pomladanska" — možki zbor; — 6. "Devi" — čveterospev; — 7. "V boju" — možki zbor; — 8. loterija. — Ustopnina za ude: 40 kr., z rodbino 70 kr.; za neude: 70 kr., z rodbino 1 gld. — Začetek ob 8. uri.

— (Dvoboj na klobasicce) bil je nedavno kakor poroča "Südst. Post" v Ptuj. Dva v jedno in isto gospico čez ušesa zaljubljena mladenica sprašata se in uvideia, da za oba ni prostora na tem gršnem svetu niti v sreči ljubljene device. Tedaj dvoboj — pištole! Sekundanta nabašeta pištole a ne s kroglastimi, ampak z dunajskimi klobasicami in ko potisneta smrtonosno orožje naspotnikoma v roke, izginil je hkrati ves pogum, oba začneta iheti in ne moreta se odločiti, da bi drug drugemu prebol hrabre prsi s klobaso. Sklenil se je mir, segli so si v junaške roke, kaj pa se je zgodilo s klobasicami, tega pa še ne vemo.

Telegram „Slovenskemu Narodu“:

Šmarije pri Jelšah 17. aprila. Narodni okrajni zastop volil je najodličnejše ude v odbor.

Moje prve poskušnje bile so za tisti čas še precej dobre, in pohvalil jih je nekaj let pozneje Aleksander Petrovič Samorokov. Nekega dne posrečilo se mi je skovati pesmico, ki mi je bila jako do godu. Znano je, da pisatelji isčejo mnogokrat verrega poslušalca pod predlogom, da mo'edovajo za svet. Tako sem tudi jaz prepisal to pesmico in nesel jo Šabrinu, ki je sam v trdnjavi mogel presojevati pesmi. Po kratkem predgovoru vzel sem svoj zvezek iz žepa in prebral sledeče ruske kitice:

Misl ljubovnu istreblijaja,
Tščusj¹⁾ prekrasnju zabitj,
Jah, Mašu, izbegaja,
Mišlu voljnost²⁾ polučitjs.³⁾

No glaza⁴⁾ što mja plenili,
Vsemirnuto predo mnoj:
Oni duh vo mne smutili,⁵⁾
Sokrušili moj pokoj.

Ti uznav moji napastji,⁶⁾
Šaljse⁷⁾ Maša nadu mnoj;
Zrja menja v sej ljutoj casti⁸⁾
I što ja plenen tobuj.

¹⁾ trudim se. ²⁾ svobodo. ³⁾ zadobiti. ⁴⁾ oči. ⁵⁾ zmesali. ⁶⁾ muke. ⁷⁾ usmili se. ⁸⁾ položaji.

(Dalje prih.)

Dunaj 18. aprila. Cesar pride 9. julija zvečer v Maribor in prenoči v knezoškofovej palači. 10. julija dopoludne avdijence. Opoludne odpelje se na Ptuj, od tam v Rogatec in na Slatino. 11. julija zjutraj pride v Celje in se odpelje popoludne v Ljubljano.

V debati o šolskej noveli govore: Suess, Pflügl, oba poročevalca, potem je glasovanje.

Pri državnem sodišči je danes obravnavata o tožbi tržaškega mesta proti Kranjski pto. 30.000 gld. za oskrbovanje najdenčkov. Zastopnik Kranjske je dr. Crobat, Trst zastopa dr. Grund. Razsodba objavi se jutri.

Berolin 17. aprila. Napredna stranka in secesionisti sklenili so, da se na cesarsko poročilo ne odgovori z adreso, ker nacional-liberalci neso bili za to.

London 17. aprila. Kraljica odpeljala se je v Osborne. Na vseh uhodih h kolodvoru bile so policijske straže; povsod, kjer se ustavi vlak, je za varnost jednak skrbljeno. Kraljica peljala se je v voznom stolu na kolodvor.

V Paternoster-Square nastal je preteklo noč ogenj, škoda 90.000 funtov šterlingov.

Razne vesti.

* (Bogat berač.) V Varšavi umrl je nedavno po vsem mestu znau berač, ki se je vsacemu smilil in v vsakej hiši dobil milodar. Bil je slep, vrtil svoje orglice in pel pobožne pesni. Ko je umrl, zaznalo se je, da je svojemu dediču zapustil hišo v predmestju Pragi, vredno 18.000 rubljev, 5000 rubljev v državnih papirjih, 1000 rubljev pa zlata in srebra.

* (Milijonarja muke.) Navadno milijonarja zavida vsak, kdor ima čas a ne one blažene vsote, ki ima čarobno ime milijon. A tudi življenje tacega bogataša ima svojo senčno stran. Res je: lakote se mu ni bat, ali povsod ga spremlja občutek, da je milijonar in da to tudi drugi ljudje vedo, in ta občutek vzbuja mu nemir, bojazen, strah. Za vzgled bodi navedeno, kar je znanega o življenju amerikanskih milijonarjev. Udova Stewartova ne upasi iz hiše, ker se boji, da bi je ne okradli, pa tudi nobenega pisma ne odpre, ker sluti povsod dinamit. Pullman, ki je izumil spalne vagone, ne spis nobeno noč, ker je v strahu, da bi njegovih 15 milijonov prišlo v krive roke — in Vanderbilti, ki morejo samo še mej soboj občevati. O zabavi pri Vanderbiltih drugo velikonočno nedeljo poročajo se čudovite stvari. Zbrana je bila prava menažerija milijonarjev in na tanko zračunilo se je, koliko je kateri težak. Vanderbilti sami cenili so se na 250 milijonov, Astorji na 100, Russel Sage 50, Sydney Dillon na 10, kakih dvanajst bilo jih je 5, vsi vkupe pa so zastopali 800 milijonov. Zato pa je bil okoli palače nastavljen cel oddelek policije in v palači samej bilo je 20 detektivov. In res se je prizadevanju policije posrečilo, da ni bilo nič ukradenega in nobeden milijonarjev oropan, ali po roparjih odpeljan, temveč da so vsi srečno prišli domov.

Tuji:

17. aprila.

Pri Slonu: Dolenc z Dunaja. — Kerscheaumer iz Trsta. — Eder z Dunaja.

Pri Maliči: Meier z Dunaja. — Rach iz Gradeca.

— Atlas z Dunaja. —

Pri avstrijskem cesarju: Gradišnik iz Senožeč.

— Pofheim iz Maribora.

Meteorologično poročilo.

(Pregled čez pretečeni teden.)

Barometer: Srednje stanje barometrovo je bilo v pretečenem tednu precej nizko, in sploh za 3-19 mm. nižje, kot normalno srednje stanje za Ljubljano; znašalo je namreč 732.11 mm., ter bilo samo v ponedeljek nadnormalno. Najvišje, za 4.27 mm. nad normalom, je bilo srednje stanje v ponedeljek; najnižje, za 5.74 mm. nad normalom, v petek; razloček mej maksimum in minimum srednjega stanja je teda znašal 10.01 mm. Tudi stanje sploh je bilo le 3krat nadnormalno, 18krat pa podnormalno, in sicer najvišje, za 5.35 mm. nad normalom, v ponedeljek zjutraj; najnižje, za 6.41 mm. pod normalom, v petek opoludne; razloček mej maksimum in minimum sploh je teda znašal 11.76 mm. Največji razloček v stanji jednega dne, za 3.45 mm., je imel torek; najmanjši, za 1.11 mm., četrtek.

Thermometer: Srednja temperatura pretečenega tedna je bila precej nizka, znašala je namreč + 7.4° C., torej za 1.7° C. pod normalom; ter je bila vse dni podnormalna. Najvišja, za 0.6° C. pod normalom, je bila srednja temperatura v četrtek; najnižja za 3.2° C. pod normalom, v ponedeljek; razloček mej maksimum in minimum srednjega stanja je teda znašal le 2.6° C. Tudi stanje sploh je bilo le 6krat nad-, 15krat pa podnormalno, in sicer naj-

najvišje, za 5.1° C. nad normalom, v nedeljo opoludne; najnižje, za 5.9° C. pod normalom, v nedeljo zjutraj; razloček mej maksimum in minimum sploh je teda znašal 11° C. Največji razloček v stanji jednega dne, za 11° C., je imela nedelja; najmanjši, za 2.4° C., ponedeljek.

Vetrovi so bili v pretečenem tednu precej močni, pa tudi zelo spremenljivi. Največkrat, 9krat, je bila „burja“; 4krat „gorenjec“; 3krat „vzhod“; 2krat „zahod“; po 1krat „jugozahod“, „sever“ in „brezvetrije“.

Nebo je bilo zelo spremenljivo, vendar še največkrat, 14krat, „popolnoma oblačno“, 5krat „deloma jasno“, 2krat pa „jasno“.

Vreme je bilo sicer precej nestanovitno, vendar je imel teden samo dva deževna dneva, v katerih je palo za neznatnih 2-70 mm. mokrine.

Tržne cene v Ljubljani

dné 18. aprila t. l.

	gld.	kr.
Pšenica, hektoliter	7	80
Rež,	5	20
Ječmen	4	55
Oves,	2	92
Ajda,	4	55
Proso,	4	87
Koruza,	5	20
Leča	8	—
Grah	8	—
Fižol	9	—
Klompir, 100 kilogramov	3	12
Maslo, kilogram	—	96
Mast,	—	88
Špeh frišen	—	70
„ povojen,	—	75
Surovo maslo,	—	85
Jajca, jedno	—	1½
Mleko, liter	—	8
Goveje meso, kilogram	—	60
Telećeje	—	48
Svinjsko	—	62
Koštrunovo	—	30
Kokoš	—	40
Golob	—	17
Seno, 100 kilogramov	2	67
Slama,	1	87
Drva trda, 4 kv. metre	6	40
„ mehka, „ „ „	4	10

Dunajska borza

dné 18. aprila.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Papirna renta	78	gld. 35	kr.
Srebrna renta	78	85	—
Zlata renta	98	05	—
5% marena renta	93	10	—
Akcije narodne banke	834	—	—
Kreditne akcije	315	60	—
London	119	70	—
Srebro	—	—	—
Napol.	9	49½	—
C. kr. cekini	5	65	—
Nemške marke	58	50	—
4% državne srečke iz l. 1854	250	gld. 50	—
Državne srečke iz l. 1864.	100	167	25
4% avstr. zlata renta, davka prosta	98	—	—
Ogrska zlata renta 6%	120	20	—
„ papirna renta 5%	89	95	—
5% štajerske zemljisske, odvez. oblig.	103	—	—
Dunava reg. srečke 5%	100	113	75
Zemlj. obč. avstr. 4½% zlati zast. listi	117	75	—
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	100	60	—
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	104	75	—
Kreditne srečke	100	173	50
Rudolfove srečke	10	19	50
Akcije anglo-avstr. banke	120	116	30
Trammway-društ. velj. 170 gld. a. v.	224	50	—

„Pesnij venec“

za glasovir uredil Viktor Parma.

V založbi podpisanega izšlo je s tem naslovom novo delo tega priljubljenega skladatelja, čigar ime je že znano po prijetnih skladbah Milica-polka in Jour-fixe-koračnica.

Cena 90 kr., po pošti 95 kr.

(250-1)

IV. Gontini v Ljubljani.

NARODNA TISKARNA
v Ljubljani.

priporoča po najnižji ceni

Za znižano ustopnino
sam 10 kr. za osebo
ostane vsled mnogobrojnega obiskovanja velika
**historična izložba
voščenih kipov,**
obstoječa iz več ko 100 nadživotnih figur, nepreklicljivo še do prihodnje nedelje, 22. aprila, v dvoranah prejšnjega strelšča odprtia.

Na novo postavljeno:

Marija Stuart in Elizabeta.

Odprto je ob nedeljah od 9. ure zjutraj do 9. ure zvečer; ob delavnikih od 2. ure popoludne do 9. ure zvečer. Ustopnina 10 kr., vojaki in otroci plačajo na pol.

(246-2)

L. Veltée.

V Cérknici

je prostovoljno, na tri mesečne plačilne obroke na prodaj

lepo posestvo,

obstoječe iz ¼ zemlje grunta, dobrih njiv in lepih travnikov s pašnimi pravicami in s pravico do cerkvenih „partov“, čedno, z opeko krito, leta 1852 izdelano hišo s prostorja za krmo, kupčijo ali obrtnijo sposobnimi, z obokano kletjo, kuhinjo, hlevom in skednjem ali šupo.

To posestvo, katero je tudi brez dolga, je tikoma okrajne ceste na najbolj živahem kraji trga. Kdor namešča biti kupec, naj se pismeno ali ustmeno oglaši pri Andreju Hren-u v Cerknici do sobote 21. t. m. ali pa v soboto dopoludne, ko bode zadnji dan prodaje. (243-2)

Umetne

(234-2)

zobe in zobovja

ustavlja po najnovješem amerikanskem načinu brez vsakih bolečin ter opravlja plombovanja in vse zobne operacije

zobozdravnik A. Paichel,

poleg Hradeckyjevega mostu, I. nadstropje.

Izdelki, kateri nižajo te postavno depomirane varstvene znamke, naj se kot ponarejeni koj vrnejo.

Cvet zoper trganje,

po dr. Maliči,

je odločno najboljšo zoper proti revmatizmu, trganju po udih, bolezni v kriji ter živčni, oteklini, otrpelju ude in klete itd., malo česa se rabi, pa mino popolnem trganju, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvet zoper trganje po dr. Maličev z zraven stoječim znamenjem; 1 steklen.ca 50 kr., pravega prodaje samo

lekarna „pri samoregu“ J. pl. Trnkoczyja na Mostnem trgu št. 4 v Ljubljani.

Zahvala.

Gospodu J. pl. Trnkoczyju, lekarju v Ljubljani.

Moja mati so na protinskej bolezni na nogi silno trpeli in razna domaća zdravila brezvsečno rabili. Ko je pa bolezen čedalje hujša prihajala in uže več daj nijsa mogli stopiti na nogo, spomnim se na Vaš dr. Maličev protinski cvet za 50 kr. ter si ga nemudoma naročim. In res, imel je čudovit uspeh, da so se po kratkem rabi tega zdravila oprostili mučnih bolezni. S popolnim prepričanjem priznavam torej dr. Maličev protinski cvet